

Bewaarcondities urine. Met het oog op eventueel gewenst herhalings- of bevestigings-onderzoek moet het laboratorium alle monsters na de screening minimaal één week in de koelkast bewaren. Mocht een langere bewaartermijn noodzakelijk worden geacht, dan kan het monster ingevroren (<-20 °C) maximaal een jaar worden bewaard. In gevallen waarin mogelijkerwijs een contra-expertise wordt verlangd, zal de aanvrager over het algemeen zelf het tweede monster, eveneens in de koelkast, bewaren

Bevestigingsonderzoek

Omdat geen enkele analysetechniek op zichzelf 100% zekerheid biedt, bestaat er altijd een kans op een ten onrechte hetzij als 'positief hetzij als 'niet aantoonbaar' benoemde uitslag. Een analyse omvat strikt genomen twee fasen: een screening en een bevestigingsonderzoek. Of een dergelijk bevestigingsonderzoek daadwerkelijk plaatsvindt, hangt in de eerste plaats af van de reden van de aanvraag en de gevolgen die de uitslag voor de betrokkene kan hebben. Aangezien vooral ten onrechte als positief bestempelde screenings-resultaten ernstige gevolgen kunnen hebben voor de geteste persoon, dient een laboratorium dat drugsonderzoek doet in elk geval de mogelijkheid te hebben om een positief screeningsresultaat te bevestigen

Wanneer is bevestigingsonderzoek zinvol?

Inherent aan Immuno-assays is de mogelijkheid dat een kruisreactie optreedt met een andere dan de te bepalen stof. Hoe meer verwantschap in moleculaire structuur bestaat tussen de te bepalen stof en een andere stof hoe groter de kans op respons. De meeste kans op een ten onrechte als positief beschouwd resultaat bestaat bij uitslagen in de buurt van de afkapwaarde. In dergelijke gevallen kan worden overwogen een bevestigingsonderzoek - dat is een herhaling van het onderzoek met een andere gevalideerde methode op het monster dat het uitgangsmateriaal voor de screening leverde - uit te voeren. Dit is echter niet in alle gevallen zonder meer geïndiceerd. Hieronder wordt ingegaan op de zin/wenselijkheid van een bevestigingsonderzoek op bij de drugscreening meest voorkomende stoffen.

Opiaten

Positieve resultaten van een screening op opiaten zijn te verwachten na het gebruik van morfine, heroïne, codeïne en enkele andere opiaten. Ook het eten van maanzaad kan een positieve uitslag veroorzaken. Het is daarom verstandig bij het begin van een behandeling duidelijk met de patiënt af te spreken dat geen codeïne of maanzaad wordt gebruikt. Hoewel op grond van bevestigingsonderzoek in de meeste gevallen wel een uitspraak kan worden gedaan over de vraag of codeïne of heroïne is gebruikt, geeft bevestigingsonderzoek lang niet altijd een antwoord op de vraag of een positieve uitslag aan gebruik van maanzaad of van heroïne moet worden toegeschreven. Uitsluitsel verkrijgt men alleen wanneer mono-acetyl-morfine (MAM, een afbraakproduct van heroïne) aantoonbaar is; dit is echter niet altijd mogelijk. Andere stoffen bij deze bepaling zijn niet beschreven. Bevestiging van de uitslag van een screening op opiaten is derhalve alleen zinvol als codeïnegebruik aan de orde is. In andere gevallen heeft dergelijk onderzoek, zeker bij sterk positieve resultaten van de screening en als de immuno-assay correct is uitgevoerd, weinig zin.

Cocaïne

De Immuno-assays voor cocaïne meten heel specifiek de cocaïnemetaboliet benzoylecgonine. Bij sterk positieve resultaten heeft bevestigen -als de immunoassay correct is uitgevoerd - weinig zin.

Methadon

De immuno-assays voor methadon meten heel specifiek methadon en niet de methadonmetabolieten. Bij het vermoeden dat een positieve screeningsuitslag is bewerkstelligd doordat geen methadon is ingenomen maar aan de urine is toegevoegd, moet het onderzoek worden herhaald met een analysemethode waarbij ook de voornaamste methadonmetaboliet afzonderlijk bepaald kan worden. Wanneer de uitslag anderszins wordt betwist, heeft - bij een duidelijk positief resultaat en als de immuno-assay correct is uitgevoerd - bevestigen weinig zin.

Benzodiazepinen

Benzodiazepinen vormen een groot scala aan verbindingen. De problemen die zich bij de screening voordoen, worden eerder gevormd door fout-negatieve dan door fout-positieve resultaten. Hieraan ligt een complex van factoren ten grondslag.

Allereerst is de affiniteit van de antilichamen verschillend voor de verschillende benzodiazepinen. Bovendien kunnen afbraakproducten van benzodiazepinen zich binden aan glucuronzuur, waardoor ze minder gemakkelijk kunnen worden aangetoond. Dit probleem kan worden opgelost door voor de analyse een deglucuronidering uit te voeren. Anderzijds hebben ook ongeglucuronideerde metabolieten soms weinig affiniteit tot de antilichamen van de immuno-assay. Ook hoog potente middelen die slechts in laag gedoseerde toedieningsvormen beschikbaar zijn en die snel tot verschillende stoffen worden afgebroken (bijvoorbeeld clonazepam en flunitrazepam) zijn moeilijk aan te tonen. Wanneer desondanks sterk positieve resultaten worden gevonden, heeft - als de immuno-assay correct is uitgevoerd - bevestigen weinig zin. Indien men wil weten welke benzodiazepinen zijn gebruikt, moet een methode worden toegepast met behulp waarvan men de verschillende metabolieten afzonderlijk kan bepalen.

Cannabis

De selectiviteit van de cannabistesten is tegenwoordig zonder meer goed. In het algemeen, maar zeker bij sterk positieve resultaten, heeft bevestigingsonderzoek - als de immuno-assay correct is uitgevoerd - weinig zin.

Amfetaminen (incl. XTC en analogen)

Immuno-assays op amfetaminen hebben de grootste kans op fout-positieve resultaten. Bij sommige testen kunnen metabolieten van het antihistaminicum promethazine (dat in de verslavingszorg veel wordt voorgeschreven) een positieve uitslag veroorzaken. Ook het vermageringsmiddel fenfluramine kan een positieve uitslag teweeg brengen, evenals varianten van XTC. Overleg tussen aanvrager en laboratorium over de te gebruiken test en de stoffen die kunnen worden verwacht, is daarom zonder meer aan te raden.

Indien men zekerheid wil over de identiteit van de ingenomen stof zal een analyse waarbij al deze stoffen afzonderlijk kunnen worden aangetoond noodzakelijk zijn. Een dergelijke analyse dient te worden uitgevoerd in een laboratorium waar men deze verschillende stoffen kan identificeren. Een bevestigingsonderzoek waarbij alleen naar de aan- of afwezigheid van amfetamine of methamfetamine wordt gekeken, is niet zinvol.